

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică“ se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, „Ardeleana“, „Auraria“, „Banca Poporală“ Dej, „Beregsana“, „Berzovia“, „Bihoreană“, „Bistrițana“, „Bocșana“, „Brădetul“, „Cassa de păstrare“ Miercurea, „Cassa de păstrare“ Seliște, „Chioreană“, „Cordiana“, „Corvineana“, „Crișana“, „Detunata“, „Doina“, „Economia“ Cohalm, „Economul“, „Făgețana“, „Fortuna“, „Furnica“, „Grănișorul“, „Hașegana“, „Hondoleana“, „Hunedoara“, „Industria“, „Iulia“, „Lipovana“, „Lugoșana“, „Luceșterul“, „Mercur“, „Mielul“, „Munteana“, „Mureșana“, „Mureșanul“, „Nădăcăna“, „Nera“, „Olteana“, „Oraviceana“, „Patria“, „Plugarul“, „Poporul“, „Racoșana“, „Sătmăreana“, „Sebeșana“, „Selăgeana“, „Sentinela“, „Silvania“, „Someșana“, „Steaua“, „Timișana“, „Ulpiana“, „Unirea“, „Victoria“, „Vlădeasa“, „Zărândeana“ și „Zlăgnea“.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VIII.

Sibiu, 7 Ianuarie 1906

Nr. 1.

La Anul-Nou.

Cu numărul de față „Revista Economică“ intră în al optulea an al existenței sale; are prin urmare un trecut destul de lung spre a i-se putea cere seamă de roadele activității sale și de rezultatele jertfelor ce a reclamat susținerea ei.

Se cuvine deci, și ni-se impune chiar datorința, ca să ne întrebăm înșine, dacă munca noastră de până aci ne-a adus, ori nu, mai aproape de țânta ce o urmărim și de realizarea scopurilor în al căror serviciu am fost puși.

Ar fi o exagerare dacă am voi să susținem, că rezultatele ce se pot pune la activul lucrării noastre de până aci, sunt pe deplin mulțămitoare pentru noi și pentru acele cercuri cari cu jertfe destul de considerabile au susținut organul nostru; dar tot astfel ar fi o nedreptate, dacă am voi să ignorăm rezultatele pozitive ce au fost realizate în sinul Băncilor române, și îndeosebi în lucrarea lor de consolidare internă, chiar prin munca acestei reviste.

Căci deși nu începe îndoială, că „Revista Economică“ în viața noastră economică-financiară nu a ajuns la rolul la care atât noi cât și fondatorii și susținătorii ei aveau intențiunea și speranța de a o ridica, activitatea ei nu a rămas fără urme și fără rezultate reale în dezvoltarea institutelor noastre de credit. Despre aceasta ne va convinge chiar și numai o fugitivă comparare a bilanțurilor Băncilor noastre de acum 7 ani cu cele din urmă, comparare care arată o consolidare îmbucurătoare în toate direcțiunile și un progres care în mare parte este a se atribui înzistențelor acestei reviste și nizuințelor sale de a lumina și îndrepta calea institutelor noastre începătoare.

Dar nu poate fi intențiunea noastră de a accentua, la acest loc și cu această ocaziune, meritele ce credem că și le-a câștigat revista noastră pentru consolidarea institutelor noastre de credit; din contră ne credem datorii a ne da seamă acum la începutul unui an nou de neajunsurile lucrării noastre de până aci, spre a căuta căi și mijloace pentru îndreptarea lor.

Am fost dela început în curent cu aceea, că organul nostru nu-și va putea realiza importanțele sale proprii și nu se va putea apropia de scopul ce-l urmărește, decât numai în cazul dacă în lucrarea sa va avea întreg concursul, nu numai material, ci și intelectual, al cercurilor conducătoare ale Băncilor noastre. Și în această din urmă privință trebuie să recunoaștem și să constatăm noi înșine cu părere de rău, că așteptările și speranțele noastre nu s'au realizat.

Suntem cu toții oameni noi pe terenul economic-financiar, și îndeosebi ce privește literatura specială din acest ram, nu putem vorbi până acum nici măcar de un început real. Lipsiți de pregătiri speciale și de experiențe bogate în afaceri financiare, am întemeiat și săvârșit până aci munca noastră pe acest teren singur numai cu puterile ce ni-le-au dat intențiunile noastre bune și curate și încrederea ce poporul român a pus-o în cinstea noastră.

Am putut ști deci înainte, că nu dispunem, și că cu mijloacele noastre bănești atât de modeste nici nu putem califica și câștiga în timp apropiat un grup mai considerabil de puteri valoroase pentru redigearea unei reviste economice-financiare la nivel mai înalt. Credeam însă, și am fost în drept a aștepta, că puterile grupate în jurul Băncilor noastre, pentru cari administrația de bancă a devenit profesiunea sau cariera ce le dă condițiunile de existență și cari în

contactul zilnic cu masele mari ale clientelei au ocaziune a face o praxă bogată și a-și inavuți cunoștințele — vor preface prin „Revista Economică“ experiențele lor în un bun comun al poporului nostru, și în acest scop vor uză neîntrerupt de ospitalitatea organului nostru.

Și chiar în aceste așteptări pe cari am bazat speranțele noastre în măsură mai mare, ne-am înșelat cu desăvârșire.

Trec ca excepțiuni rare acele puține cazuri, în cari în decurs de 7 ani câte unul dintre sutele de conducători și funcționari ai institutelor noastre de credit, oameni cari au beneficiat în acest timp de venituri de sute de mii dela Băncile românești, — s'au prezentat în coloanele organului nostru cu câte o învățătură din bogatele lor experiențe. Nume externe cetitorii nostri au întâlnit în revista aceasta aproape exclusiv numai din incidente ce au atins susceptibilități sau interese personale.

Aceste stări atât de puțin îmbucurătoare nu s'au schimbat nici după repețitele noastre invitări și apeluri ce le-am adresat cercurilor, ce administrează Băncile noastre în scopul de a le îndemna să participe la lucrarea noastră.

Aceasta este nota cea mai tristă și momentul cel mai descurajator în trecutul de 7 ani al „Revistei Economice“, — un moment care ne amărește și satisfacțiunea ce de altmintrelea trebuie să o avem în vederea succeselor reale pe cari inzistențele revistei noastre le-au realizat în consolidarea Băncilor românești și cari — dupăcum am zis mai sus — se manifestă de șapte ani încoace atât de elocvent în schimbările spre bine ale bilanțurilor acelora.

În vederea acestor stări ne vedem îndemnați a repeți și de astădată cu ocaziunea aniversării apelul nostru devenit stereotip, ca cercurile conducătoare ale Băncilor noastre să profite cel puțin în viitor de ocaziunea ce le-o dă „Revista Economică“: ca să poată preface experiențele lor în un bun comun al poporului nostru spre a documenta și pe această cale solidaritatea institutelor noastre de credit și spre a-și înlezni reciproc lucrarea lor pentru consolidarea organizațiunii noastre economice-financiare.

Redacțiunea.

Reviziunea institutelor de bani.

Nu numai la noi, ci așazicând în lumea întreagă, chestiunea institutelor de bani este în permanență la ordinea zilei; de o parte se discută dacă peste tot este practic. ca reviziunea să se facă prin organe externe, străine de societate, iar de altă parte, cine să exercizeze controlul extern, pentruca succesul să fie deplin asigurat. Cu chestiunea aceasta s'a ocupat decurând *W. B. Ridgely, comptroller of the Currency* american, ale căruia enunțaiuni merită cu atât mai multă atențiune, cu cât ele formează totodată o dare de seamă, asupra rezultatelor realizate în Statele-Unite cu reviziunile oficiale, prevăzute în lege și exerciate acolo de un șir lung de ani. Experiențele culese au cu atât mai mare valoare, cu cât sunt ale unor cercuri, cari se ocupă cu reviziunile în mod profesional și cu deosebită cunoștință de cauză. Și deoarece aci este vorba de reviziuni făcute de persoane oficiale, constatările numitului Comptroller sunt totodată chemate a demonstra valoarea, ce trebuie atribuită reviziunilor oficiale.

În cursul activității sale Ridgely a ajuns la convingerea, că nu există un astfel de sistem de reviziune externă la bănci, care să poată face absolut imposibile manipulațiunile frauduloase. Este fapt, că cu cât reviziunea este mai minuțioasă și mai eficace, cu atât mai ușor pot fi descoperite eventualele defraudări și cu atât este mai mare teama de a fi descoperit, dar cu toate acestea abuzurile totuș nu pot fi cu toată siguranța și în toate cazurile prevenite cu mijloace externe. Dacă revizorul își împlinește funcțiunea cu adevărată plăcere și adevărat zel și poate conta în direcțiunea aceasta la sprijinul unui conziliu de direcțiune inteligent, care și bazează critica pe rapoartele revizorului, și în fine, dacă direcțiunea este sincer pătrunsă de dorința de a se supune dispozițiunilor legii: atunci așazicând nici nu se pot ivi neplăceri în praxa băncilor.

Controlul extern peste tot nu poate substitui și completă conducerea internă onestă și rațională a băncii. Tot ce poate face este, că descopere actele necinstite ori greșite și după posibilitate împiedecă săvârșirea de fapte ilegale, prin aceea, că provoacă în ceice ar putea săvârși atari fapte frica de a fi descoperiți și pedepsiți. Dacă funcționarii băncii sunt onești și de bună credință, atunci chiar și când dealtecum ar fi mai puțin capacitați și agili, revizorul le poate fi de mare folos în ce privește cezurarea creditelor și restrângerea împrumuturilor slabe, precum dispozițiunile restrictive ale unei bune legi asupra băncilor sunt de valoare neprețuibilă pentru niște conducători slabi, ce este drept, dar binevoitori. Aceste restricțiuni au ferit deja multe bănci de perderi, ba chiar de faliment. Dar unde funcționarii băncii sunt fără grije ori neonești, acolo banca este, în butul controlului extern, în permanență expusă pericolului de a se ruina.

Revizorul are de a lupta dealtecum cu mari și inevitabile greutăți. Nu poate face chiar nimic, ori de tot puțin, când s'a comis deja o faptă ilegală. Dacă acoperirea este slabă, a fost provocată de împrumuturi exagerate ori frauduloase, atunci ele de regulă s'au votat deja, încă înainte de ce dânsul peste tot ar fi putut interveni. Dacă cassa a fost scurtată, prin vreo defraudare ori escrocherie, banii de cele mai multeori au dispărut deja, fără ca revizorul să fi putut avea cunoștință de acestea. Un revizor bun își împlinește obligamentul ca astfel de cazuri să se descopere, dar este absurd a pretinde dela dânsul, ca să le împiedece.

O bancă nu falimentează așa grabnic. Condițiunile, cari provoacă căderea ei, se desvoltă de regulă

numai cu incetul. De cele mai multeori cauzele căderii nici pe departe nu sunt împrumuturile mari, acordate unor anumite cercuri ori grupuri interesate, la cari participă și funcționarii ori se acoardă chiar funcționarilor. Împrumuturile acestea sunt adeseori foarte bune. Este în adevăr suprinzător a vedea, cât de rar au aci oameni, dealcum einștiți, simțul și curajul moral, de a împedeca falimentul, când — fără a se fi întâmplat vre-o defraudare ori manipulație frauduloasă — acesta a fost provocat de cezurarea ori acordarea ușuratică a împrumuturilor. De tot rar falimentează bănci, la cari funcționarii să nu fi defraudați ori comis acte ilegale.

Cu toate acestea fiecare revizor ar ști să spună cazuri, că un institut oarecare s'a recules, deși situația i-a fost foarte critică. Sunt număroase cazuri, că bănci ajunse în crize, mai mult ori mai puțin grave, au putut fi salvate, pe când altele au falimentat. Abia trece zi, ca oficiul de suprarevizuire al statului să nu se ocupe cu chestiunea vreunei bănci, la care criza n'a fost provocată de defraudări ori acte ilegale, ci de conducerea rea și care pe baza raportului și indigitațiilor revizorului nu ar fi putut să fie salvată.

Lucru de căpetenie este, ca conducerea să fie onestă și să nu ascundă adevărul. Când este desperată situația unei bănci și când a ajuns ea de fapt în stare de insolvență, abia se poate spune cu siguranță. Cel mai grav caz este, când funcționarii băncii sunt neonești, mincinoși și se folosesc de toate mijloacele escrocheriei pentru a ascunde adevărata situație a băncii. Este desigur o problemă foarte grea pentru revizor a descoperi niște escrocherii, comise de cei mai isteți oameni de nimic, cari mai au și avantajul de a fi necontent la bancă, pe când revizorul se prezintă acolo odată ori de douăori pe an.

Când falimentează apoi vreo bancă și se descoper abuzuri, oamenii se miră că a fost posibil să rămână abuzurile atâta timp nedescoperite. În astfel de cazuri fac rezonabil pe revizor, demulțorii cu tot dreptul, dar de multeori și cu nedreptul. Pentru că conform experienței, abuzurile le comit, de cele mai multeori, oameni deosebit de isteți, cari se bucură la vecinii lor de mare autoritate, nu numai în ce privește afacerile, ci și pe terenul social, confesional și politic. Oamenii de calibrul acesta sunt în poziție a-și susține un șir lung de ani încrederea, ce li s'a dat, și a comite ilegalitățile, fără teamă de a fi descoperiți. Revizorul, ce este drept, poate descoperi aceste abuzuri, dar împedeca pretabil nu le poate.

Ridgely laudă în special sistemul de reviziune introdus la băncile naționale din America, sistem, a cărui eficacitate este probată prin o experiență de 42 ani. La băncile naționale s'au întâmplat relativ cu mult mai puține falimente, decât la alte bănci din Statele-Unite. Din numărul total de 7930 bănci naționale au falimentat cu totul 438, adică $5\frac{1}{2}\%$ ale numărului total, pe când dintre celelalte bănci ale Statelor-Unite au căzut în concurs, în acelaș interval de timp $17\frac{1}{2}\%$. Băncile naționale ajunse în stare de faliment au fost în poziție a satisface 78% ale pretenziunilor creditorilor lor, pe când celelalte bănci falite abia 45% . Din miliardele de depozite încredințate chiverniseli lor, băncile naționale au perdut resp. detras proprietarilor, sub toată durata existenței lor numai 30 milioane dolari. Acest rezultat deosebit de favorabil se datorește dispozițiilor înțelepte ale legii National-Bank Act și reviziunilor oficiale, cari au fost normate dela început astfel, ca să se săvârșească numai de un om și excepționând orașele mari, taxele revizorilor încă au fost

asa fixate, încât să acopere, incluzive spesele, cu totul necesitățile de pe una ori două zile.

După părerea lui Ridgely, cel mai mare defect al actualului sistem de reviziune american este, că organele de reviziune primesc numai taxe, și nu au salare regulate. Corporațiunea revizorilor ca atare este fără indoială conștițioasă și agilă; dar nu se poate susține această despre singuratici, pe cari împrejurările adeseori îi împedeca, de a-și implini funcțiunea precum trebuie. Ispita de a procede superficial la reviziuni este mare și așa va și rămânea, cât timp, taxele revizorilor nu se schimbă. Este imposibil a preținde o muncă minuțioasă, pătrunzătoare în toate detaliurile dela un revizor, a căruia remunerație adeseori abia se urcă la 20 dolari.

Lucrul revizorului profesional recere timp; la bănci mari ar reclama zile, ba săptămâni întregi. Dar poate este consult și din alt punct de vedere, ca o astfel de reviziune să nu se încredințeze organelor statului; lucrul acela ar aparține mai mult sferei de competență a direcțiunii. Membrii direcțiunii trebuie să dea reviziunilor cea mai mare atențiune și statul poate cel mult îmbunătăți acest serviciu, prin faptul că face pe revizori partași de plată fixă și îi înmulțește; plata însă trebuie să fie mare, ca să se câștige pentru aceste funcțiuni puteri de primul rang.

Preste tot Ridgely ajunge la concluziunea că reviziunile numai atunci vor avea un succes permanent și sigur, și se vor restrange falimentele la minimum, când direcțiunea și organele de control vor lucra în armonie, mână în mână. Față de stările din trecut, situația s'a îmbunătățit prin sistemul introdus de oficiul de reviziune, de a înștiința despre relele constatate în raportul revizorului, nu numai pe prezidentul direcțiunii, ci întreg conziliul de direcțiune, care este obligat a notifica oficiului de reviziune, că a luat spre știre observările din chestiune și pentru delăturarea defectelor a dispus cele de lipsă. Tot atât de necesar este, să știe fiecare funcționar singuratic, dacă și încât a avut revizorul vreo obiecțiune față de activitatea sa, pentru că împrejurarea aceasta va potența numai conștiința rezonabilității sale și-l va împintena la observarea dispozițiilor legii în vigoare.

Toți factorii trebuie să fie pătrunși de conștiința rezonabilității lor. Atât revizorii, cât și directorii își au fiecare obligamentele lor reciproce și nu sunt scuizabili, când rezonabilitatea pentru relele ivite voiesc să le pună unii în cărca altora.

Ridgely accentuează și în special, că un director de bancă, care voește să-și implinească obligamentele în toate direcțiile, trebuie să știe înainte de toate hotărât, dacă afacerile institutului său se rezolvă precum trebuie ori nu. Conziliul de direcțiune trebuie să țină regulat ședințe, având a participa la acelea fiecare membru al direcțiunii. Funcționarii sunt a se provoca, în aceste ședințe, de a-și prezentă rapoartele în așa formă și atât de detaliat, încât să fie cu ușurință înțelese de fiecare membru al direcțiunii. Toate împrumuturile și operațiile mai importante trebuie notificate direcțiunii și cenzurate de aceasta; în special trebuie puse sub supravegherea personală a conziliului de direcțiune toate valorile.

Împrumuturile acordate funcționarilor și membrilor din direcțiune să formeze obiectul unei reviziuni mai severe decât alte împrumuturi și să se constate apriat mărimea angajamentelor lor. Afară de aceste ședințe regulate mai trebuie adeseori controlată și manipulația internă prin comisuni speciale ale direcțiunii ori cu conlucrarea unor specialiști experți. Toate ace-

stea sunt a se efectui în absolută independență de funcționari activi ai băncii. Fiecare funcționar și impiegat trebuie după posibilitate controlat și cât se poate de des provocat să arete comisuni de reviziune ori organului de control al statului, cum stă cu agendele, ce i-s'au incredințat. Cele ocupă un post de încredere nu este îndreptățit să protesteze contra unei astfel de reviziuni; din contră, oricine are noțiuni clare asupra relației, care-l leagă, de ceice se încred în dânsul, va trebui să întimpine cu bucurie ocaziunea de a-și putea documenta conștiințozitatea și onestitatea. Dacă toți câți ocupă funcțiuni, pela bănci și ar face datoria precum trebuie, falimentele institutelor de bani în curs ar dispărea cu totul

După „M. P.” ⚡

Creditul agricol și casa centrală a băncilor populare sătești în România.

Direcțiunea generală a Creditului agricol a publicat Bilanțul general însoțit de contul de profite și pierderi prin care se stabilește rezultatul definitiv al operațiunilor întregii administrațiuni a Creditului efectuate în cursul anului 1904—1905.

Beneficiul net al acestui exercițiu este de lei 1.526,876.97 din care prelevându se 10% pentru fondul de rezervă, conform art. 5 din lege, rămâne lei 1.374,189.30 în plus cu lei 174,189.30 față cu suma de lei 1.200,000.— prevăzută în budgetul general al Statului ca beneficiu dela Creditul agricol.

Examinând în detalii bilanțul rezultă că împrumuturile pe amănute din nou și reînnoiri prezintă la 31 Martie 1905 un sold de 305,047 creanțe în valoare de lei 27.921,354.95. Din acestea, au ajuns la scadență și neregulate 18.962 creanțe în valoare de lei 2.047,406.—, din care scăzându-se 1.345 creanțe în valoare de lei 227.852.75 care se găseau în suferință la finele anului 1903, rămâne în plus pentru anul acesta 17,617 creanțe în valoare de lei 1.819,554.10.

Vanzările silite s'au cerut în cursul anului 1903—1904 pentru 1,186 debitori datorând lei 141.093.90. S'au executat însă vânzarea amănelor numai la 40 debitori datorând lei 7,766.50, iar 931 debitori și-au regulat pozițiunea prin achitare sau reînnoirea contractelor în valoare de lei 99,923.90.

Împrumuturile acordate băncilor populare se prezintă la 31 Martie 1905 cu un sold debitor de lei 480.277.20.

Cheltuielile acordate pentru exercițiul 1904—1905 au fost în sumă de lei 1.071,288.—. Totalul cheltuielilor de administrație privitoare la acest exercițiu și trecute în debitul contului de profite și pierderi fiind de lei 1.014,560.55, a rămas economie față de alocațiunile budgetare suma de lei 56,727.45.

Împrumuturile cu anuități acordate conform legii pentru înstrăinarea bunurilor Statului acuză la 31 Martie 1905 un sold de lei 778,312.20. Anuitățile de încasat la această dată sunt în sumă de lei 171,047.40, iar procentele de 5% de încasat din anuități de lei 131,323.20.

Trecem la compturile de pasiv.

Capitalul de fundațiune în sumă de 20 milioane lei, precum și sumele luate în cont-curent dela Banca Națională și distribuite secțiunilor pentru trebuințele diferitelor operațiuni acuză la 31 Martie 1905 un sold de lei 24.591,178.22.

Fondul de rezervă la 31 Martie 1905 era de lei

1.801.349.20. După aprobarea bilanțului s'a sporit cu 10% din beneficiul net al anului, adică cu lei 152.687.67, așa încât acest fond se urcă la lei 1.954.036.87 și se află plasat: lei 1.253,294.62 în efecte publice, lei 158,651.11 în imobile, iar restul în numărare la operațiunile secțiunilor.

Mișcarea depozitelor spre fructificare în cursul anului 1904—1905 acuză depuneri în sumă de lei 3.205,737.64 și retrageri în sumă de lei 2.630,669.55. Soldul la 31 Martie 1905 dimpreună cu soldul dela 1 Aprilie 1904 este de lei 2.041,296.49.

Procentele de 5% plătite depozitarilor în cursul exercițiului 1904—1905 se urcă la lei 85.628.84.

Dupăcum am arătat la început, operațiunile Creditului s'au încheiat în anul 1904—1905 cu un beneficiu net în sumă de lei 1.526,876.97. În exercițiul anterior beneficiul net a fost de lei 1.677,464.87; diferența în minus provine din cauză că în anul 1904—1905 cheltuielile generale au fost cu lei 154,160.— superioare aceloră din exercițiul precedent.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 4 Ianuarie 1906.

Ultimo a trecut de astădată fără a ridica mari pretenziuni față de piața internă de bani, unde cererea neînsemnată a fost satisfăcută mai cu seamă de Banca de emisiune, ca cel mai ieftin izvor de bani. După ultimo s'a simțit imediat o ameliorare a situației, ceea ce încetul cu încetul va provoca o ieftinire a numărării. În Viena discountul privat deja s'a redus la $4\frac{1}{8}$ — $4\frac{3}{16}$ %, pe când în Budapesta cambiile morilor s'au discountat și în zilele din urmă cu $4\frac{7}{16}$ %, iar cambiile de portofoliu dela 5% în sus.

Conform situației dela 31 Decembrie anul trecut portofoliul de cambii al Băncii Austro-Ungare s'a urcat cu K 76.715.000 la K 641.273.000 și Lombardul cu K 15.019.000 la K 68.283.000. Totalul împrumuturilor a fost deci de K 709.555.000, cu 136 milioane mai mare decât în anul trecut. În proporție a crescut se înțelege și circulațiunea bancnotelor cu K 134.002 mil., din care suma de K 24.537.000 este supusă la contribuțiune; acestea însă de prezent au eșit deja din circulațiune.

Cercurile financiare bine orientate sunt de părerea, că deși nu atât de rapid, ca în alți ani, dar este sigur, că încetul cu încetul banii totuș se vor ieftini.

În piețele externe încă s'au ieftinit deja banii, astfel în Berlin după ultimo s'a redus discountul privat dela $5\frac{1}{3}$ % la $4\frac{1}{4}$ %, ba chiar până la $3\frac{7}{8}$ %; iar în Londra la $3\frac{15}{16}$ %.

Etalonul oficial al băncilor de emisiune este următorul: Banca Austro-Ungară $4\frac{1}{2}$ %, Banca Națională a României 5%. Banca Imperială Germană $6\frac{1}{2}$ %. Banca Angliei 4% și Banca Francei 3%.

DIN REUNIUNI.

Activitatea „Reuniunii române de agricultură” din comitatul Sibiiului în anul 1904.

1. *Intrunire agricolă* s'a ținut una, în comuna Rusciori.

2. *Cultura animalelor de prăsilă.* Pentru promovarea culturii vitelor s'a ținut expoziție de vite (a

14 a) în comuna Răhău, cu care ocaziune s'au distribuit premii în sumă de K 200. — S'a distribuit pentru prăsilă un herbecuț de rasa *Frisă*.

S'a adus la cunoștință publică tot ce a fost mai de interes referitor la *târgul de vite de prăsilă periodic*, referitor la cultura *cailor, rânătorilor, galițelor, stu-pilor* etc.

3. *Cultura poamelor.* S'a făcut *plantare de pomi (altoi)* în grădinile membrilor din *Boița*.

S'a stăruit în chestia înființării *școalelor de repe-tiție economice*

S'au distribuit membrilor *3700 pomișori nealtoiți și 500 altoi*.

S'au plantat sub supraveghierea și cu concursul Reuniunii *5000 de altoi în pometul din Porcești*.

Reuniunea a atras atențiunea membrilor asupra art. de lege XII din 1894, prin care se prescrie curățirea pomilor de omide, cum și stărpirea animalelor stricacioase grădinilor și pomilor.

4. *Cultura nutreșurilor măiestrite și a altor plante.*

În acest scop s'au distribuit la 82 membri 78 kgr. sămânță de trifoiu, 23 $\frac{1}{2}$ kgr. sămânță de napi de nutreș și 19 kgr. sămânță de lăternă în preț de K 185 32.

Prin mijlocirea Reuniunii au procurat diferite soiuri de *semințe mai bune și mai ieftine* mai mulți proprietari din comitatul Sibiului.

Secretarul Reuniunii a pus temelie unui fond cu K 100 — și cu menirea de a se acordă la timpul său un stipendiu pentru un tinăr, care ar dori să se cualifice în vierit.

5. *Insoțirile agricole.* Dintre însoțirile agricole și-au făcut raportul lor obicinuit:

a) *Tovărășia din Roșia săsască* al cărei inventar reprezintă o valoare de K 652 74. A lucrat în 1904 cu mașina de sămănat grâu, cu cea de sămănat cucuruz, cu grapa de mușchi și cu triorul, după cari a încasat K 68 30.

b) *Tovărășia din Apoldul-inferior*, în 1904 a folosit mașina de imblătit cu vapor, grapa de mușchi și tăvălugul, de care dispune. După mașina de imblătit au încurs 657 ferdele de grâu, 85 ferdele de ovăs și 43 ferdele de alac și orz, cari s'au vândut, iar prețul lor s'a împărțit între cei 50 membri ai tovarășiei.

Dela celelalte tovarășii nu au intrat rapoarte.

6. *Insoțirile de credit sătești sistem Ruffeisen.* Pentru exercitarea controlului asupra acestor însoțiri *Direcțiunea cassei de păstrare din Săliște*, la rugarea reuniunii agricole, a numit pe șef-contabilul său, dl *Constantin Herța*, revizor general pentru toate însoțirile de credit înființate de reuniune. Dl Herța a raportat despre revizuirile făcute la 5 însoțiri. Din acest raport dăm în extras următoarele:

a) *Insoțirea de credit din Aciliu*, înregistrată la anul 1897 cu 25 membri, la 31 Decembrie 1904 a numărat 158, cu capitalul social de K 3.160 —. Conform bilanțului activele însoțirii se urcă la suma de K 46.203 34, cu o creștere față de anul precedent de K 9.259 74. — Acestea sunt plasate în împrumuturi cu convenți și ipotecă pe la membrii însoțirii. Intre pasive sunt: depunerile spre fructificare de K 17.275 21, împrumutul contras ca credit de cont-curent de K 23 537 24, fondul de rezervă de K 1.177 28 fondul de binefaceri de K 109 30 și profitul net de K 272 70, care a intrat întreg în fondul de rezervă.

b) *Insoțirea de credit din Apoldul-inferior*, s'a înființat în anul 1896 cu 80 membri, la 31 Decembrie 1904 a numărat 187, cu capital social de K 3.740 —. Activele au fost de K 52.529 84, cu o creștere față de anul precedent de K 2.838 44. Intre pasive sunt: de-

punerile spre fructificare de K 5 811 39, împrumutul în cont-curent de K 37.468 71, fondul de rezervă de K 3.281 10, fondul de binefaceri de K 966 98 și profitul net de K 811 66, care după detragerea dividendelor au intrat $\frac{2}{3}$ în fondul de rezervă și $\frac{1}{3}$ în fondul de binefaceri, menit pentru scopuri publice și ajutoarea membrilor la caz de necețitate.

c) *Insoțirea de credit din Loman* și-a început activitatea în anul 1902 cu 41 membri. La finea anului 1904 a numărat 86 membri cu cote de câte K 40 —, laolaltă K 3.440 —. Active a avut K 17.259 41, mai mult ca în anul trecut cu K 13;213 71. Ca pasive sunt depunerile spre fructificare de K 3.248 85, împrumutul în cont-curent de K 10.159 21, fondul de rezervă de K 90 07 și profitul net de K 321 28, care va intra în fondul de rezervă și-l va spori la K 411 35.

d) *Insoțirea de credit din Păianul-superior*, cea mai mare între însoțirile revizuite, — și-a început activitatea în anul 1898 cu 64 membri, care număr s'a sporit până la 31 Decembrie la 279, cu un capital de K 5.580 —. Activele se urcă la K 76.170 58 și arată o creștere față de anul precedent de K 26 895 25. Ca pasive numără: depunerile spre fructificare în suma de K 23.728 02, împrumutul în cont-curent de K 42.000 —, fondul de rezervă de K 2.443 39 și profitul net de K 2.419 17, care conform hotărârii adunării generale, va intra întreg în fondul de rezervă.

e) *Insoțirea de credit din Răchita*, și-a înregistrat firma în anul 1898. A numărat la înființare 28 membri, iar la 31 Decembrie 1904 a avut 84, cu capital social de K 1.680 —. Activele au fost de K 19.789 92, cu o creștere față de anul precedent de K 11.933 14. Ca pasive enumără, pe lângă capitalul social, împrumutul în cont-curent în suma de K 12.000 —, depunerile spre fructificare de K 5.829 30, fondul de rezervă de K 12 78 și profitul net de K 267 84, care va intra în fondul de rezervă, sporindul pe acesta la K 280 62.

Toate aceste însoțiri au dela *Cassa de păstrare din Săliște* credite de cont-curent cu un procent redus, așa că pot ține concurența cât de bine cu alte institutii vecine, având fiecare însoțire tendența, pe lângă ajutorarea membrilor cu împrumuturi la caz de nevoie, a converti datoriile locuitorilor dela alte institutii străine la însoțirile din localitate și astfel desvoltându-se lucrul, pe lângă o conducere înțeleaptă și un control conștientios, aceste însoțiri vor putea realiza un profit din ce în ce tot mai mare și vor putea împărți pentru scopuri filantropice sume tot mai conziderabile, așa că cu timpul cor deveni niște izvoare de binefacere pentru populațiunea noastră dela sate.

Din datele, prezentate de direcțiunile însoțirilor încă necercetate de dl Herța, relevăm următoarele:

f) *Insoțirea din Roșia săsască* cu 50 membri în 1904 și-a urcat capitalul neatacabil la K 1.672 42 și cel de rezervă la K 640 03. În acest an însoțirea a avut K 196 20 venit curat. Depuneri are de K 6.396 90, pretenziunile ating cifra de K 15 644 —, față de cari pe lângă fondul neatacabil și cel de rezervă și pe lângă depunerile spre fructificare, datoria la „Albina” cu K 5.900 — și părțile fundamentale cu K 1 000 —.

g) *Insoțirea din Mohu*, întemeiată în 1898, la 31 Decembrie 1904 a numărat 208 membri. Ea a acordat împrumuturi în suma de K 17.189 —, dispune de un capital neatacabil de K 12.497 92 și de un fond de rezervă în sumă de K 408 07.

h) *Insoțirea din Veștem* s'a activat în 1900 cu 42 membri, a căror număr s'a urcat la 125. Împrumuturile acordate membrilor dau suma de K 22.432 —. Părțile fundamentale ale societărilor sunt de K 2.500 —,

depunerile fac K 1,630·80; datorește cu K 17,900— și și-a sporit fondul de rezervă cu profitul curat de K 322·15, realizat în 1904, la suma de K 2,209·04.

i) *Insoțirea din Ilmbav*, s'a activat în 1901, la 31 Decembrie 1904 a numărat 65 membri. Insoțirea datorește Cassei de păstrare din Agnita K 16,400—, după care solvește 6½% interese. Imprumuturile acordate membrilor sunt de K 21,323·89. Fondul de rezervă e de K 1,027, iar pe lângă acesta a întemeiat și un *fond economic*, din care s'a procurat o mașină de sămănat trifoiu și o grapă de mușchi. Să plănuiește pentru viitor procurarea unei mașini de sămănat grâu și o alta de treerat cu vapor.

k) *Insoțirea din Nucet*, și-a început activitatea la 1 Ianuarie 1904 cu 39 membri. Ea a contras un imprumut de K 2,000—, depunerile și părțile fundamentale ale ei dau suma de K 1,064·92, iar imprumuturile acordate membrilor sunt de K 3,094·40. Din venitul curat de K 67·59, realizat în primul an, a întemeiat fondul neatacabil de K 45·06 și cel de rezervă de K 22·53.

l) *Insoțirea din Bungard* nu a prezentat raport, iar

m) *Insoțirea din Pianul-de-jos*, s'a activat în 1905.

7. Școala practică de economie din Săliște.

Cu privire la lucrările săvârșite la școala practică de economie din Săliște în 1904, dăm datele ce urmează: în table rigolate s'au plantat 10,000 pădureți, procurați dela firma Fischer din Aiud; s'au sămănat meri, cari au răsărit foarte bine. În luna Aprilie într'o parte a grădinei s'au sămănat zarzavaturi printre pomișorii plantați, iar în o tablă separată s'au sămănat napi. Canalul, care conduce apa din ripi, a fost plantat cu sălci de ambele părți și îngrădit. În luna Iunie și Iulie în anumite table s'au sămănat răsaduri și napi de miriște englezești. În cursul lunii August s'au oculat circa 20 000 pădureți. Tabla V și X din grădină, a fost rezervată pentru școala de repetiție economică de sub conducerea dlui învățător Petru Giura.

În pășunatul comunal, ce împrejmuește grădina, s'au plantat 600 meri, 100 peri și 100 vișini; răpile s'au legat printr'o sumedenie de gaturi duble și simple, dintre cari, primele s'au umplut parte cu peatră, parte cu pământ. Partea răpilor din față s'a plantat cu pomi nobili, iar cea din dos cu sălci. Pentru a se împedea surparea răpilor, acestea s'au încunjurat cu gard de nuiele, iar la distanță de 1 metru s'au plantat sălci. Un nou canal, la depărtare de 40 metri dela răpi, e menit să împedecă spălarea răpilor în timp de ploaie și se conducă apa în Cernavodă. Tărnuțele părăului Cernavoda-mică, ce curge între hotarul comunei Amnaș și Săliște, s'a plantat cu circa 30 000 acați. În mocirla din dosul grădinei s'a plantat circa 16,000 nuiele. În locul dintre pălan și Cernavodă s'au plantat 2 rânduri de pomi pentru parc. În curtea economică s'au zidit un grajd și o fântână. Anul secetos s'a resimțit și la lucrările din grădină. Conducător al școalei a fost dl *Ile Măcelar*, absolvent al școalei economice din Mediaș.

8. *Industria de casă (lucrul de mână)*. În decursul an. 1904 s'au finalizat: *Albumurile de cusături și țesături cu modele originale* cum și *Albumul artistic litografiat în colorii*. Bilanțul confecționării Albumelor se va aduce în raportul pe 1905. Spesele cauzate de confecționarea Albumurilor ce se pot constata până la finea an. 1904 trec peste K 20,000. Ele însă au fost restituite din sumele intrate a conto vânzării lor.

Colecțiunea de păpuși numără la finea an. 1904 17 exemplare.

Colecțiunea de costume, vase, scule, brodări, cusături, etc. s'a sporit prin obiecte donate și cumpărate.

Socotelile *expoziției industriale* din 1902 s'au încheiat cu un venit curat de K 495·08.

9. *Publicațiunile* din Biblioteca Reuniunii sunt în sumă de 12. Afară de acestea Reuniunea a adus la cunoștința publicului diferite comunicate de interes pentru țaran.

10. *Diferite afaceri. Mașina de sămănat spicoase a Reuniunii* a fost pusă la dispoziția școalei economice din Săliște cu scop de a se folosi de ea atât școala cât și economii din cerenl Săliștei. *Grapa de fânate și săpătoarea planet junior* au fost folosite și ele de diferiți membri ai Reuniunii.

Averea Reuniunii a fost la finea an. 1904.

I. Percepțiuni.

a) Pozițiuni investiționale	K 5,201·73
b) " transitorice	" 516 92
c) " budgetare	" 2,689·91
In total	K 8,408 56

II. Erogațiuni.

a) Pozițiuni investiționale	K 7,162 66
b) " transitorice	" 35 10
c) " budgetare	" 1,210·80
In total	K 8,408 56

Inventarul Reuniunii reprezintă la finea anului 1904 o avere de K 12,248·51.

Budgetul pe 1905 a fost stabilit cu K 2,450— venite, cu K 2,130— spese și cu un excedent de K 320—

Numărul membrilor a fost de 753.

Adunarea generală, bine cercetată pentru anul 1904 s'a ținut în Săliște la 31 Dec. 1905. a fost prezidată de viceprezidentul reuniunii, dl *Ioan Chirca*, care a ținut un discurs instructiv asupra folosului și mersului Reuniunii. Dl secretar *Tordășianu* a comentat raportul pe 1905. Dl membru al comitetului *Petru Dragits* a pledat pentru înființarea *Comițiilor agricole* hotărându-se ca să se înființeze 6 astfel de comiții. Dl *Romul Simu* a ținut un discurs asupra problemelor ce ar trebui să se mai deslege prin reuniune. Dl deputat dietal *Dr. Nicolae Comșa* a vorbit despre legătura strânsă ce trebuie să existe între popor și conducătorii săi. Dl prof. *Aurel Bratu* a fost ales membru în comitet.

+

CRONICA.

Banca Austro-Ungară își va țineă proxima adunare generală ordinară la 5 Februarie 1906. Conform raportului prezentat de secretarul general în ultima ședință a Consiliului general al Băncii, dividendă anului de gestiune curent se poate evalua la K 71.

*

Institutul de credit fonciar din Sibiu. (Boden-Credit-Anstalt). La postul de director executiv al acestui institut, devenit vacant prin decedarea lui *Dr. O. Meltzl*, a fost ales prezidentul de până acum al direcțiunii aceluiaș institut, dl *Carl Bock*, secretarul Universității săsești.

*

Casse de păstrare pentru tinerime. Pro și contra casselor de păstrare școlare s'a vorbit și s'a scris deja foarte mult. Învățătorimea, care încă a participat la schimbul de idei asupra acestei teme, s'a pronunțat, din punct de vedere pedagogic, în general contra casselor de păstrare școlare, cari de fapt, acolo unde au fost introduse, n'au dat ceva rezultate mai

de seamă. Cu mult mai bine s'a validat în praxă un sistem nou de economisire, practicat de mai mult timp în Olanda, și care este lipsit de desavantajele, ce le prezintă casele de păstrare școlare. Axioma „Tot începutul este greu“ are valoare și în ce privește cruțarea. Din motivul acesta după sistemul de cruțare olandez, fiecare nou născut primește din cassa comunală, ca prezent o anumită sumă minimală, de regulă 1 marcă, într'un libel de al cassei de păstrare locale, spre a îndemna astfel pe părinți și copii în creștere de a continua cu cruțarea. Suma depusă se poate ridica numai când copilul favorizat a implinit etatea de 14 ani; iar înainte de etatea aceasta numai excepțional și cu învoirea direcțiunii cassei de păstrare. Dacă suma originală n'a fost augmentată cu depuneri nouă, atunci ea cade împreună cu interesele ei în favorul comunei. Pretutindenea unde s'a introdus acest sistem de cruțare, rezultatul a fost surprinzător. Adevseori primesc copiii dela rudenii ori prietini ai familiei mici cadouri, la zile onomastice ori alte ocaziuni, uneori sunt remunerați cu bani pentru mici servicii prestate, pentru testimonii bune etc.; toate sumele acestea își iau calea spre cassa de păstrare, cari au pentru depozitele de natura aceasta libele mai frumos ajustate decât cele obicinuite, prin ceea ce încă animează cruțarea.

BIBLIOGRAFIE.

„*Bunul Econom*“. Revistă pentru agricultură, industrie și comerț. Organ al: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“. Apare în fiecare Duminecă în Orăștie (Szászváros). Anul VII. Redactor dl Adrian Cristea. Abonamentul: pe an K 4 (2 fl.); pe jumătate de an K 2 (1 fl.). Pentru România și străinătate Lei 10 pe an.

„*Economia*“. Foaie economică ilustrată. Apare în 1 (st. n.) a fiecărei luni în Caransebeș (Karansebes). Anul II. Redactor și editor dl Alexandru Diaconovich. Abonamentul pe an K 4; pe jumătate de an K 2; un număr 40 fileri. Pentru România Lei 5 pe an.

„*Tovărășia*“. Foaie povățuitoare la formarea și conducerea înșotirilor economice cum și pentru agricultură, meserii, negoț etc. Apare de trei ori pe lună în Hunedoara (Vajda Honyad). Anul I. Redactor: dl Vasile C. Osvadă. Abonamentul pe an K 8; pe jumătate de an K 4; pe pătrar de an K 2; un număr 20 fileri. Pentru România pe an Lei 15

Toate aceste trei foi economice menite pentru înaintarea economică a poporului nostru le recomandăm cu căldură țaranilor și cărturarilor noștri ca pe niște foi ce îmbie o lectură bună și indispensabilă pentru timpurile critice în care trăim.

SUMAR.

La Anul-Nou. — Reviziunea institutelor de bani. — Creditul agricol și casa centrală a băncilor populare sătești în România. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Din Reuniuni*: Activitatea „Reuniunii române de agricultură“ din comitatul Sibiului în anul 1904. — *Cronică*: Banca Austro-Ungară, Institutul de credit fonciar din Sibiu, Casse de păstrare pentru tinerime. — *Bibliografie*: „Bunul Econom“, „Economia“, „Tovărășia“.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 3 Ianuarie 1906.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpsta vinde
	Datoria publică comună.		
4	Renta unif. în hârtie, Mai, Nov.,	100.30	100.25
4.2	" " arg. Febr. Aug.	100.25	101.25
5	Losuri din 1860 à fl. 500.— " 20% dare	15.60	159.50
5	" " 1860 à fl. 100.— " 20% "	191.—	192.—
—	" " 1864 à fl. 100.— "	2.51.—	294.—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	118.15	118.—
4	" " Cor.	100.40	100.25
3 1/2	" " de invest.	91.65	—.—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur., ... scut. de dare	115.05	115.25
4	" " Cor. . . . . " " "	96.10	95.20
3 1/2	" " " " " " " " "	87.45	87.20
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. " " "	216.75	217.—
—	" p. regul. Tisei . . . . . sc. de dare	163.50	163.—
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav. " " "	101.75	102.—
3	Impr. p. regul. Porților de fier	80.65	80.50
4	Oblig. rurale croato-slavone	97.50	97.50
4	" " ungare	97.20	98.—
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	267.—	—.—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	97.50	98.50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	104.10	—.—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " "	96.50	97.—
2	" " " " " " " " " " " " "	110.—	—.—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	148.90	—.—
—	Impr. bulgar 1889	119.30	119.—
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	100.15	—.—
3	" " " " " " " " " " " " "	301.—	—.—
4	Banca austro-ungară 50 ani	101.45	—.—
4	" " " " " " " " " " " " "	—.—	101.35
4 1/2	Banca comerț. ung. Pesta	100.85	101.—
4	" " " " " " " " " " " " "	98.50	98.50
4 1/2	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	107.20	107.25
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 1/2 ani	99.70	101.—
4	" " " " " " " " " " " " "	98.50	98.75
4	Inst. de credit fonciar ungar	99.45	99.70
3 1/2	" " " " " " " " " " " " "	99.55	89.70
4 1/2	Banca ipotecară ungară " " " " " " "	101.10	101.—
4	" " " " " " " " " " " " "	101.35	98.25
4	" " " " " " " " " " " " "	267.—	130.—
4 0/10	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani	—.—	—.—
5	„Albina“, Sibiu	—.—	101.50
4 1/2	" " " " " " " " " " " " "	—.—	101.50
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—.—	102.50
5	" " " " " " " " " " " " "	—.—	103.50
4 1/2	" " " " " " " " " " " " "	—.—	102.—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—.—	101.—
4	" " " " " " " " " " " " "	—.—	98.50
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5.—	26.50	27.—
	Credit, à fl. 100.—	481.—	490.—
	Clary, à fl. 40.— v. c.	157.—	—.—
	Buda, à fl. 40.—	1.3—	178.—
	Pálffy, à fl. 40.—	183.—	189.—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10.—	53.75	56.—
	" " " " " " " " " " " " "	33.75	34.—
	Rudolf, à fl. 10.—	62.—	—.—
	Salm. à fl. 40.— v. c.	216.50	—.—
	Salzburg, à fl. 20.—	76.50	—.—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	535.—	—.—
	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—.—	12.50
	„Jó sziv“, à K. 4—	—.—	12.—
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung	11.38	11.43
	" c. reg.	11.36	11.33
	Napoleon'd'or (20 frci sau 8 fl. aur)	19.18	19.20
	20 Marche germ. aur	23.60	23.58
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—.—	2.53
	Bilete germ. 100 M.	117.70	117.87
	" franc. 100 Fr.	—.—	96.—
	" ital. 100 Lire	95.85	96.—
	Ruble, bilete, 100	252.25	—.—
	Lei românești, 100	—.—	94.85

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 3 Ianuarie 1906.

Grâu de Bănat,	per 100 kg. vinde . .	16-90 - 17-65
" " Tisa,	" " " " . .	16-70 - 18-10
" " Pesta,	" " " " . .	16-25 - 17-60
" " Alba-reg.,	" " " " . .	17-05 - 17-70
" " Bacica,	" " " " . .	16-45 - 17-75
Secară,	" " " " . .	13-40 - 13-80
Orz,	" " " " . .	13-55 - 14-55
Ovăș,	" " " " . .	14-50 - 14-90
Porumb	" " " " . .	13-00 - 13-50
Rapiță,	" " " " . .	— — — —
Untură de porc B.-Pesta	" " " " . .	142- —
Slănină (clisă)	" " " " . .	114- - 122- —

Singurul calendar portativ românesc.

Micul Calendar pe anul 1906.

Pe lângă partea calendaristică, literară și foi pentru notițe cuprinde sub titlul „Avutul nostru” informațiuni și date exacte asupra tuturor instituțiilor noastre, ca biserici, școli, reuniuni de tot soiul, societăți financiare (102 bănci românești cu anul înființării, capitalul societății vărsat, rezervele, profitul net, pe 1904, și dividendă în %), ș. a. Prețul unui exemplar legat în păză, cu creion 70 fileri, legat simplu 40 fileri, plus porto postal 6 fil. A se procura dela autor: Ioan Apolzan, tipograf, Sibiu (Nagyszeben). Nr. 80 (4-4)

„PATRIA”, casă de economii, societate pe acțiuni în Blaj.

Active.	Bilanțul pro 1905.		Pasive.		
	K	f			
Numărar în casă	72,293	74	Capital de acțiuni	220,000	—
Imprumut-Escont	2.237,741	77	Fond de rezervă	359,619	73
Imprumut-Hipotecar	463,615	—	Fond special de rezervă	14,142	88
Imprumut-Lombard	270,305	—	Fond de penz une	50,431	—
Efecte	126,362	—	Depuneri spre fructificare	2.182,126	49
Efectele fondului de penziuni	40,720	—	Reescont	331,424	—
Casa societății	46,000	—	Interese anticipate	43,857	28
Realități de vânzare	38,144	73	Depozite	20,230	32
Cont-curent	849	15	Creditori	10,105	34
Giro-conto	1,283	82	Dividendă neridicată	120	—
Contul Cheque	910	59	Profit curat	66,901	50
Spese de proces	564	14			
Spese de Protest	173	60			
	3,298,963	54		3,298,963	54

Eșite.	Contul Profitului și Perderilor.		Întrate.		
	K	f			
Interese de depuneri capit.	98,713	55	Interese-Escont	181,287	73
Interese de depuneri ridic.	1,466	85	Interese-Hipotecare	34,162	08
Interese de reescont	23,662	39	Interese-Lombard	14,832	85
Marce de prezență	2,984	—	Interese-Efecte	5,263	—
Salare	14,875	—	Provizioane	1,790	40
Contribuție	14,757	78	Chirie	1,400	—
Contribuție după inter. dep.	10,018	04			
Spese curente	2,635	83			
Porto poștal	1,727	25			
Competință de timbru	793	87			
Profit curat	66,901	50			
	238,736	06		238,736	06

Blaj, din ședința direcțiunii ținută în 3 Ianuarie 1906.

I. Br. Hodoșlu m. p., director executiv.

Victor Muntean m. p., prim-contabil.

Membrii direcțiunii:

I. M. Moldovan m. p., S. P. Mateiu m. p., Dr. A. Bunea m. p., G. Muntean m. p., S. Nestor m. p., St. Popu m. p.,
președinte, vicepreședinte

I. F. Negruțiu m. p.

G. Barbat m. p.

Dr. Al. Popp m. p.

S'a revăzut și aflat în consonanță cu registrele purtate în ordine.

Blaj, 3 Ianuarie 1906.

Membrii comitetului de supraveghiere:

A. C. Domșa m. p., președinte.

Iacob Murășian m. p.

Dr. Ambrosiu Chețian m. p.

Gavrilă Precup m. p.

Ioan Fodor m. p.